

Nr 58.

Ankom till riksdagens kansli den 5 april 1935 kl. 1 e. m.

Utlåtande i anledning av väckta motioner om ändrade bestämmelser rörande älgskadefonden m. m.

(2:a avd.)

Jordbruksutskottet har till behandling i ett sammanhang förehaft följande inom riksdagen väckta, till utskottet hänvisade motioner, nämligen

1) I: 107 av herr *Andersson, Nils, m. fl.* och II: 239 av herr *Ericsson i Sörsjön m. fl.*, vari hemställts, att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om sådan ändring i förordningen av den 18 juli 1931 med vissa bestämmelser angående jakt efter älg samt allmänna bestämmelser för bidrag ur älgskadefonden, att uttagna avgifter för fällda älgar sammanföras till fonder för varje län, varvid iakttages att de inom särskilt län influtna avgifterna helt disponeras av sådant län och att bidrag ur länsfond må utgå till reglering av älgskada samt jaktvårdande åtgärder;

2) II: 63 av herr *Wallén*, vari hemställts, att riksdagen måtte för sin del besluta sådan ändring av kungörelsen angående allmänna villkor och bestämmelser för bidrag ur älgskadefonden, att dylika bidrag även må kunna tillerkännas trädgårdsodlare för skador i trädgårdsanläggningar, samt att vederbörande utskott måtte uppgöra förslag till härför erforderliga författningsändringar; ävensom

3) II: 142 av herr *Olsson* i Ramsta, vari hemställts, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t anhåller om ändring i § 1 i Kungl. Maj:ts kungörelse, nr 307 år 1931, så att orden »femton hektar» ändras till »femtio hektar».

Beträffande de skäl, som anförts till stöd för motionerna, hänvisas till dessa.

Älgskadefonden inrättades år 1931. Bestämmelser om fonden återfinnas i förordningen den 18 juli 1931 (nr 306) med vissa bestämmelser angående jakt efter älg samt i kungörelsen den 18 juli 1931 (nr 307) angående allmänna villkor och bestämmelser för bidrag ur älgskadefonden. I 6 § av förordningen stadgas, att i förordningen omnämnda avgifter för fällda älgar skola sammanföras till en för riket gemensam fond (älgskadefonden), som står under statskontorets förvaltning och ur vilken bidrag till lindrande av skada av älg utgår efter vad därom särskilt stad-

gas. Enligt förenämnda kungörelse må bidrag ur älgskadefonden kunna tillerkännas brukare av mindre brukningsdel för skada, som av älg försakats å honom tillhörig växande eller avmejad men ej inbärgad gröda, dock endast om skadan finnes vara av väsentlig beskaffenhet och han ej genom tillgodogörande av jakträtt eller eljest kunnat hålla sig skadefri. Till den, vars brukningsdel omfattar större areal odlad jord än femton hektar, må bidrag utgå allenast när särskilda skäl därtill äro.

Vilka belopp, som under åren 1931—1934 för varje län influtit till älgskadefonden och därifrån medgivits i ersättningar, framgår av två av domänstyrelsen upprättade tabeller, vilka som *bilagor* fogats vid detta utlåtande och till vilka utskottet tillåter sig att hänvisa.

Vid riksdagarna åren 1932—1934 hava motioner väckts om älgskadefondens uppdelning på länsfonder och medlens användning även till jaktvårdande åtgärder. Till stöd för dessa framställningar har åberopats den stora ojämnheten mellan olika län med avseende å inbetalning till fonden och erhållen ersättning för älgskada.

Vid 1932 års riksdag anförde jordbruksutskottet i sitt utlåtande (nr 22) i anledning av den då väckta motionen (II: 11), att någon tids erfarenhet torde böra avvaktas, innan ändringar vidtoges beträffande grunderna för fördelning av de till älgskadefonden inflytande avgifterna. Motionen föranledde icke någon riksdagens åtgärd.

Vid 1933 års riksdag tillstyrkte jordbruksutskottet i utlåtande (nr 94) i anledning av de då väckta motionerna (I: 136, I: 191 och II: 362), att riksdagen skulle i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om sådan ändring i gällande bestämmelser, att fastställda avgifter för älgjakt inbetalades och, med nedan angivet undantag, användes för varje län för sig och förvaltades av vederbörande länsstyrelse; att 10 procent av inflytande årsbelopp från varje län redovisades till statskontoret; att länsstyrelse skulle besluta om utbetalning av ersättning för skada av älg; att, i den mån influtna medel icke erfordrades för skadeersättning, det likaledes skulle ankomma på länsstyrelse att anvisa medel till jaktvården inom länet; samt att till statskontoret redovisad del av årsbeloppet efter Kungl. Maj:ts bestämmande årligen fördelades på de län, där avgifterna för älgjakt visat sig för sitt ändamål vara otillräckliga. Mot detta utskottsutlåtande anmäldes reservation av fyra ledamöter, vilka hemställde, att motionerna icke skulle föranleda någon riksdagens åtgärd. Båda kamrarna biföllo reservationen.

Vid 1934 års riksdag yrkades *dels* i två motioner (I: 22 och II: 43) en uppdelning av fonden och medlens användning även till jaktvårdande åtgärder, *dels* i motionen II: 135 — under förutsättning att fonden uppdelades på länsfonder — anvisandet utav ett statsanslag å 20,000 kronor, ur vilket bidrag till älgskaderegleringen inom sådana län, som icke komme att förfoga över tillräckliga medel till skadornas likvidering, skulle utgå,

och dels i motionen II:322 sådan ändring av gällande bestämmelser, att endast den, vars brukningsdel omfattade större areal odlad jord än 20 hektar, skulle behöva visa särskilda skäl för att erhålla bidrag. Jordbruksutskottet hemställde i utlåtande (nr 79) i anledning av motionerna, att dessa icke skulle föranleda någon riksdagens åtgärd. Utskottet hänvisade till en vid utlåtandet fogad tabell över älgskadefonden under åren 1931—1933 samt erinrade därvid, att då de under år 1933 influtna medlen icke ens varit tillräckliga för en älgskadereglering enligt gällande bestämmelser, det näppeligen kunde vara välbetänkt att medgiva fondens användning vare sig jämväl till jaktvårdande åtgärder eller till en utvidgad älgskaderegleringsverksamhet. En uppdelning av fonden å länsfonder skulle för reglering av älgskadorna inom de län, där de influtna avgifterna icke försloge, erfordra ett vida större anslag än det yrkade å 20,000 kronor. Av rent principiella skäl motsatte sig utskottet därjämte, att statskassan anlätades till reglering av älgskador, så länge behovet kunde fyllas med älgskadefondens egna medel. I en vid utskottsutlåtandet fogad reservation hemställde sju av utskottets ledamöter om sådan ändring i gällande bestämmelser, som jordbruksutskottet vid 1933 års riksdag föreslagit. Vid behandlingen av ärendet i riksdagen biföllo båda kamrarna utskottets hemställan.

Av *de nu föreliggande framställningarna* avse motionerna I:107 och II:239 en uppdelning av fonden samt medlens användning även till jaktvårdande åtgärder.

I motionen II:63 framhålles, att trädgårdsodlare kunna lida betydande förluster genom skadegörelse av älg i trädgårdsanläggningar. Motionären finner det orättvist, att trädgårdsodlarna äro uteslutna från möjligheten att erhålla bidrag ur älgskadefonden, samt föreslår därför sådan ändring av bestämmelserna för fonden, att bidrag även må kunna utgå för skador av nu antydd beskaffenhet.

Vad slutligen angår motionen II:142, har däri anförts, att älgskadefondens tillgångar torde medgiva, att ersättning för älgskador tillerkändes jämväl innehavare av jordbruk, vilkas åkerareal överstege 15 hektar. Motionären har därför föreslagit sådan ändring av gällande bestämmelser, att endast den, vars brukningsdel omfattade större areal odlad jord än 50 hektar, skulle behöva visa särskilda skäl för att erhålla bidrag.

Utskottet vill erinra, att en allsidig utredning angående ny jaktlagstiftning för närvarande pågår. I samband med denna utredning, som avses skola vara slutförd så snart, att därav betingade förslag kunna föreläggas 1936 års riksdag, torde jämväl frågan om älgskadefonden upptagas till prövning. Med hänsyn härtill anser sig utskottet icke böra föreslå vidtagande av någon åtgärd i motionernas syfte.

Under åberopande av det anförda hemställer utskottet,

Utskottet.

1) att motionerna I:107 och II:239 icke må föranleda någon riksdagens åtgärd;

2) att motionen II:63 icke må föranleda någon riksdagens åtgärd; samt

3) att motionen II:142 icke må föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 5 april 1935.

På jordbruksutskottets vägnar:

C. J. JOHANSSON.

Vid detta ärendes slutbehandling hava närvarit:

från första kammaren: herrar *Sederholm, August Nilsson, Carl Eriksson, Gabrielsson, von Stockenström, Granath, Fritiof Gustafson* och *Henriksson*; samt

från andra kammaren: herrar *Johansson* i Uppmälby, *Olsson* i Rödningsberg, *Gustafson* i Kasenberg, *Andersson* i Löbbo, *Carlström, Liedberg, Pettersson* i Rosta och *Ericsson* i Sörsjön.

Bilaga 1.

Älgskadefonden åren

L ä n	1 9 3 1				
	Influtet till fonden	Antal sökande	Av Kungl. Maj:t medgiven ersättning		Behållning
	Kr.		Kr.		
Norrbottnens	1,980	—	—	—	1,980 —
Västerbottnens	1,145	—	—	—	1,145 —
Västernorrlands	1,230	—	—	—	1,230 —
Jämtlands	5,355	—	—	—	5,355 —
Gävleborgs.....	2,990	—	—	—	2,990 —
Kopparbergs	9,080	18	481	72	8,598 28
Örebro	12,390	209	7,847	32	4,542 68
Värmlands.....	12,500	58	2,194	52	10,305 48
Västmanlands	8,815	3	267	60	8,547 40
Uppsala	2,805	1	400	50	2,404 50
Stockholms	2,920	2	400	—	2,520 —
Södermanlands.....	9,735	12	725	—	9,010 —
Östergötlands	10,545	170	8,180	95	2,364 05
Skaraborgs	2,475	9	554	75	1,920 25
Älvsborgs	3,475	23	1,420	—	2,055 —
Göteborgs och Bohus.....	585	—	—	—	585 —
Kalmar	4,565	23	1,865	70	2,699 30
Jönköpings	3,950	26	1,704	50	2,245 50
Kronobergs	3,530	71	3,925	90	— 395 90
Hallands	1,825	17	1,180	60	644 40
Blekinge.....	595	6	514	—	81 —
Kristianstads.....	1,280	9	578	—	702 —
Malmöhus.....	335	3	125	—	210 —
Summa	104,105	660	32,366	06	71,738 94

1931—1933.

1 9 3 2				1 9 3 3				Summa beräknad behållning för åren 1931—1933	
Influtet till fonden	Antal sökande	Av Kungl. Maj:t med- given ersättning	Behållning	Influtet till fonden	Antal sökande	Av Kungl. domänstyrelsen till- styrkt belopp	Beräknad behållning		
Kr.		Kr.	Kr.	Kr.		Kr.	Kr.		
3,170	16	449	2,721	1,675	9	456	1,219	5,920	—
1,035	—	—	1,035	1,000	—	—	1,000	3,180	—
1,680	—	—	1,680	1,420	—	—	1,420	4,330	—
4,905	—	—	4,905	4,765	—	—	4,765	15,025	—
2,860	3	305	2,555	3,355	8	475	2,880	8,425	—
9,145	24	1,044	8,101	10,245	43	1,621	8,624	25,323	28
10,445	334	12,817	— 2,372	10,645	364	18,802	— 8,157	— 5,986	32
10,740	101	3,338	7,402	10,090	116	6,030	4,060	21,767	48
8,295	10	404	7,891	8,595	48	4,627	3,968	20,406	40
3,860	22	2,870	990	5,245	67	7,892	— 2,647	747	50
3,755	13	925	2,830	4,700	29	2,561	2,139	7,489	—
8,800	60	5,165	3,635	9,185	72	6,067	3,118	15,763	—
11,585	230	12,134	— 549	12,395	330	21,095	— 8,700	— 6,884	95
2,455	45	2,003	452	3,250	80	4,453	— 1,203	1,169	25
3,605	56	2,711	894	3,745	113	6,025	— 2,280	669	—
375	—	—	375	585	—	—	585	1,545	—
4,850	80	5,839	— 989	5,550	150	11,650	— 6,100	— 4,389	70
3,415	89	4,751	— 1,336	3,675	115	5,802	— 2,127	— 1,217	50
4,255	252	12,722	— 8,467	4,690	372	19,668	— 14,978	— 23,840	90
1,845	46	2,343	— 498	2,085	75	3,604	— 1,519	— 1,372	60
525	29	2,635	— 2,110	575	44	4,168	— 3,593	— 5,622	—
1,320	43	2,234	— 914	1,495	42	2,532	— 1,037	— 1,249	—
320	2	125	195	390	7	231	159	564	—
103,240	1,455	74,814	28,426	109,355	2,084	127,759	— 18,404	81,760	94

Bilaga 2.

Älgskadefonden år 1934.

L ä n	Behållning den ³⁰ / ₆ 1934	Influtet till fonden un- der tiden ¹ / ₇ 1934— ³¹ / ₁ 1935 Kronor	Antal sökande	Av domän- styrelsen tillstyrkta ersätt- ningar Kronor	Beräknad behållning av för 1934 års jakt in- flutna medel Kronor	Summa beräknad be- hållning för åren 1931 —1934 Kronor
Norrbottnens	6,063	1,070	11	444	626	6,689
Västerbottnens	3,180	1,155	—	—	1,155	4,335
Västernorrlands	4,330	1,110	—	—	1,110	5,440
Jämtlands	15,040	4,930	—	—	4,930	19,970
Gävleborgs... ..	8,425	4,285	7	385	3,900	12,325
Kopparbergs	25,458	11,180	72	2,364	8,816	34,274
Örebro	— 5,914	10,170	349	18,318	— 8,148	— 14,062
Värmlands	21,805	9,865	105	5,087	4,778	26,583
Västmanlands	20,337	8,130	41	4,814	3,316	23,653
Uppsala	484	6,425	76	11,334	— 4,909	— 4,425
Stockholms	7,579	4,887	40	2,732	2,155	9,734
Södermanlands	15,693	7,885	71	7,012	873	16,566
Östergötlands	— 6,945	10,920	351	25,030	— 14,110	— 21,055
Skaraborgs	1,184	3,070	83	4,831	— 1,761	— 577
Älvsborgs	527	4,550	177	7,680	— 3,130	— 2,603
Göteborgs och Bohus ...	1,545	580	1	48	532	2,077
Kalmar	— 4,390	6,580	230	19,534	— 12,954	— 17,344
Jönköpings	— 1,219	4,320	173	9,765	— 5,445	— 6,664
Kronobergs	— 23,867	5,075	566	28,898	— 23,823	— 47,690
Hallands	— 1,373	2,040	107	4,282	— 2,242	— 3,615
Blekinge	— 5,622	625	86	6,858	— 6,233	— 11,855
Kristianstads	— 1,234	1,675	64	4,326	— 2,651	— 3,885
Malmöhus	564	440	3	383	57	621
Summa	81,650	110,967	2,613	164,125	— 53,158	28,492